

ÇİĞNENMESİ ORUCU BOZAN ŞEYLER

Oruç ibadeti ile ilgili her şey Kur'an'da en ince ayrıntısına kadar ortaya konmuş, sorulabilecek her soru bizzat Rabbimiz tarafından cevaplanmıştır. Tüm soruların sadece dört ayetle cevaplanmış olması da Kur'an'ın Allah'ın Kitabı olduğunun delillerinden biridir.

Ay takviminin dokuzuncu ayı olması, her kamerî ay gibi Ramazan'ın da gökyüzünde doğal bir alâmeti olduğu anlamına gelir. Ramazan'ın yeryüzündeki en belirgin alâmeti ise Müslümanların oruç ibadeti ile ilgili sordukları, elinde Allah'ın Kitabı olan bir topluma yakışmayan sorulardır. Bu sorular, Rabbimizin bu ayda indirmeye başladığını söylediği Kitabının üzerinden, 1410 adet Ramazan geçmesine rağmen, kendilerini Müslüman olarak tanımlayanlar tarafından hâlâ bilinmediğini gösterir niteliktedir.

Oysa oruç ibadeti ile ilgili her şey Kur'an'da en ince ayrıntısına kadar ortaya konmuş, sorulabilecek her soru bizzat Rabbimiz tarafından cevaplanmıştır. Tüm soruların sadece dört ayetle cevaplanmış olması da Kur'an'ın Allah'ın Kitabı olduğunun delillerinden biridir. Yapılması gereken tek şey kovulmuş şeytandan Allah'a sığınarak bu dört ayeti çok dikkatli bir şekilde okumaktır. Böylece çiğnenmesi orucu bozan şeylerin neler olduğunu bizzat Rabbimizden öğrenmemiz mümkün olacaktır.

Bakara Suresi 183. Ayet

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ

“Ey iman edenler! Oruç, sizden öncekilere farz kılındığı gibi size de farz kılındı ki kendinizi koruyabilesiniz.” (Bakara 2/183)

Sizden öncekilere farz kılındığı gibi:

Ayete göre oruç ibadeti de bütün diğer ibadetler gibi Kur'an'la başlayan bir ibadet değildir. Kur'an'dan önceki kitapların mensuplarına da aynı şekilde farz kılınmıştır. Bu da tıpkı namaz, zekat, hac, kurban gibi herkes tarafından iyi bilinen bir uygulama olduğunu gösterir. Bu sebeple farz kılınanın “oruç” olduğu söylendikten sonra orucun ne olduğunun açıklanmasına gerek duyulmamış, detay olarak sadece “sizden öncekilere farz kılındığı gibi” (yani aynı şekilde) ifadesi dile getirilmiştir.

Kendinizi koruyabilesiniz:

Yine ayete göre oruç, tutan kişiyi koruyan bir ibadettir. Bu da orucun insana kendi sağlığıyla ilgili maddi bir korumanın yanı sıra, Allah'ın bir emrini yerine getirecek O'na kayıtsız şartsız teslim olmanın verdiği manevi bir koruma da sağladığını gösterir.

الصيام : es'sıyâm

Ayetten, biraz daha ileri seviye bir okumayla الصيام es'sıyâm kelimesi sayesinde daha detaylı bilgi edinebilir. Bilindiği gibi namaz, oruç, abdest gibi pek

çok kavram dilimize Farsçadan geçmiştir. Bu sebeple Kur'an'da bu isimlerle geçmezler. Kur'an'da Ramazan'da tutulan ve her mümine farz olan oruç, الصيام es'sıyâm kelimesi ile ifade edilmektedir. Arapçada bu kelime tutmak anlamına gelen صام sâme fiilinin iki mastarından biridir.¹ Fiilin diğer mastarı ise صوم savm kelimesidir ve Kur'an'da bu kelime de yer almaktadır. Ancak Kur'an'ın kullanımlarında صيام sıyâm ve صوم savm kelimeleri arasında çok temel bir fark bulunmaktadır. صيام sıyâm daima “yeme içmeyi kesme” anlamındaki orucu ifade ederken صوم savm, geçtiği tek ayette, konuşma orucudur.² Ayrıca Ramazan ayında yapılması gereken oruç ibadeti الصيام es'sıyâm şeklinde marife olarak kullanılır. Oysa aynı kelime fidye³ veya keffâret orucu⁴ için kullanıldığı diğer ayetlerde daima belirsiz olarak, صيام şeklinde geçmektedir. Bu durum, dini konularda bilgileri sanılan şarlatanların, “oruç tutmak, yeme içmeyi kesmek değil, kendini tutmaktır” şeklindeki zırvallarla bilgili bir Müslümanı aldatamayacağını göster-

mesi bakımından önemlidir.

Bakara Suresi 184. Ayet

أَيَّامًا مَّعْدُودَاتٍ فَمَنْ كَانَ مِنْكُمْ مَّرِيضًا أَوْ عَلَىٰ سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِنْ أَيَّامٍ أُخَرَ وَعَلَىٰ الَّذِينَ يُطِيقُونَهُ فِدْيَةٌ طَعَامٍ مَسْكِينٍ فَمَنْ تَطَوَّعَ خَيْرًا فَهُوَ خَيْرٌ لَهُ وَأَنْ تَصُومُوا خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ

“(Oruç) Sayılı günlerdedir. Sizden kim hasta veya yolculuk halinde olursa, tutmadığı günler sayısınca diğer günlerde tutsun. Oruca güç yetirenler bir çaresizi doyuracak kadar fidye vermelidirler. Kim bir iyiliği fazlasıyla yaparsa onun için daha iyi olur. Bil-seniz (hasta veya yolcu iken de) oruç tutmanız sizin için daha iyidir.” (Bakara 2/184)

Sayılı günler:

İlk ayette okuduğumuz, bizden öncekiler gibi bize de farz kılınan orucun, “sayılı günlerde” tutulacağı bu ayette belirtilmektedir. “Sayılı günler” ifadesi orucun tutulacağı günlerin belirli sayıda ve belirli günler olduğunu ortaya koymaktadır. Ayete göre الصيام

1 Mekâyis'ul Luğa

2 Meryem 19/26

3 Bakara 2/196

4 Nisâ 4/92, Mâide 5/89, 95, Mücadile 58/4

es'sıyâm denilen oruç ibadeti bu günlerin oruçlu geçirilmesi ile yerine getirilmektedir. Bir diğer deyişle oruç tutulması gereken günler belli sayıda olmalıdır. Bu da o sayıyı tamamlamadıkça hiç kimsenin oruç ibadetini yerine getirdiğini söyleyemeyeceğimizi gösterir.

Diğer günler:

Hasta veya yolculuk halinde olanlar için orucu diğer günlere ertelemenin mümkün olduğu yine ayette belirtilen konulardan biridir. Ayette bu kişilerin “**diğer günler**”de oruçlarını tutmaları gerektiğinin söylenmesi de orucun tutulması gereken “asıl günlerin” olduğunu gösterir. Hastalık veya yolculuk sebebiyle tutamayanların tutacakları günleri “diğer günler” diye adlandırmak, orucun tutulduğu “asıl günlerin” belirli, sayılı ve oruçlu geçirilmesi zorunlu günler olduğunu ortaya koyar. Ayrıca **hastalık veya yolculuktan** dolayı tutulamayan günlerin diğer günlerde tamamlanmasının gerekliliği, sayının ne kadar önemli olduğunu da belirtmektedir. Orucun tutulamamasına sebep olarak sadece hastalık ve yolculuğun sayılması, her ne olursa olsun başka hiçbir gerekçeyle oruç tutmamanın mümkün olmadığını da göstermektedir.

Hasta veya yolculuk halinde:

Oruç tutamayacak derecede hasta olduğunu en iyi hasta olan kişinin kendisi ve Allah bilir. Bu sebeple ayette hastalık adı ve şiddeti belirtilmemiş, her tür rahatsızlıkta oruç tutmama ruhsatı, sonradan tutmak kaydıyla verilmiştir. Tıpkı bunun gibi yolculuk da kişinin kendi belirleyeceği bir durumdur. Nasıl ki kimseye hasta olduğunu kanıtlama yükümlülüğü yoksa yolculuğunu kanıtlama görevi de yoktur. Kişi kendini yol-

cu olarak tanımlıyorsa Allah'ı kandıramayacağı için oruç tutmama ruhsatını kullanabilir. Tutmama ruhsatı elbette, hastalık ve yolculuk hallerinin oruçluken oluşması durumunda, başlanmış orucu bozmayı da kapsamaktadır.

Oruca güç yetirenler:

Buraya kadar belli sayıdaki belirli günlerin oruçlu geçirilme zorunluluğu anlatıldı ve orucun tutulmayabileceği istisnai durumlar dile getirildi. Burada ise hasta veya yolcu olduğu için oruç tutmama ruhsatını kullananlar da dahil olmak üzere oruca mükellef olan

herkesin bir çaresizi doyuracak miktarda fidye

vermeleri şart koşulmaktadır. Yani oruç

ibadetinin olmazsa olmazlarından biri

de bizim fitre diye isimlendirdiğimiz

fidye uygulamasıdır.

İleri seviye okuma yapılacak olursa

buradaki ifadenin **الَّذِينَ يُطِيقُونَ**

oruca güç yetirenler şeklinde oldu-

ğu görülecektir. Oysa meallerde bu

ifadeye “güç yetiremeyenler” şeklinde

tam tersi bir anlam verilmekte ve bu kişilerin

tutamayacakları gün sayısınca fidye verebilecekleri

iddia edilmektedir. Her şeyden önce; ifadenin “güç

yetiremeyenler” şeklinde tercümesi mümkün değildir.

Böyle anlaşılabilmesi için **الَّذِينَ لَا يُطِيقُونَ** şeklin-

de olumsuzluk edatı ile kullanılması gerekir. Nite-

kim aynı ifade Bakara Suresi 286. ayette bu şekilde

olumsuzluk edatı ile kullanılmıştır. Ayrıca anlam oruca

güç yetiremeyenler şeklinde olsa bile tutamayacakları

gün sayısınca fidye verilmesi de ayete aykırı

bir iddia olarak kalacaktır. Zira ayette **فدية** **fidyetun**

ifadesi kullanılarak bir kişinin sadece 1 fidye vermesi

emredilmektedir. Gün sayısınca fidye ifadesi ayette

yer almamaktadır. Kaldı ki oruç tutmama ruhsatı ve-

rilmemiş kişiler olarak sadece hasta ve yolcular sayıl-

Oruç tutmama ruhsatı verilmiş kişiler olarak sadece hasta ve yolcular sayıldıktan, onların bile diğer günlerde tutmaları emredildikten sonra oruca güç yetiremeyenlerden bahsetmek, bir de onları fidye ile oruçtan muaf tutmak abestir.

dıktan, üstelik onların bile diğer günlerde tutmaları emredildikten sonra oruca güç yetiremeyenlerden bahsetmek, bir de onları fidye ile oruçtan muaf tutmak en hafif ifadeyle abestir. Allah'ın Kitabı'na böylesi tutarsızlıklar isnad etmek bir Müslümanın aklına bile gelmemelidir.⁵

Ayrıca bu ifadeyi “oruca gücü yetmeyenler” şeklinde anlama gayreti içinde olanlar, eğer böyle anlaşılmasa Kur'an'da çocuklar, elden ayaktan kesilmiş yaşlı gibi oruca gücü yetmeyen kişilerden bahsedilmemiş olacağını gerekçe göstermektedirler. Oysa bu tür kişilere oruç zaten farz değildir. “Oruca güç yetirenler” ifadesi bu zümreleri kapsam dışında bırakan bir ifadedir. Diğer bir deyişle ayetin “oruca güç yetirenler” ifadesini kullanması, hiçbir şekilde güç yetiremedikleri için oruçla mükellef olamayacak bir zümrenin varlığını da ortaya koymaktadır. Nitekim bahsettiğimiz gibi çok yaşlı ve müzmin hastalık sahibi olanlar böyledir.

Ayette hasta ve yolculara verilen ruhsattan sonra oruca gücü yetenlerden bahsedip 1 fidye verilmesinin emredilmesi, hasta ve yolcuların da oruca güç yetirenler arasında olmasından dolayıdır. Yani geçici hastalık veya yolculuk durumları orucu ertelemelerine sebep olmuşsa da bunlar normal mükellef kişilerdir. Bu sebeple fidye verecekler içinde bu kişiler de vardır. Ancak çocuklar ve yukarıda bahsettiğimiz şekilde yaşlı vb. kişiler için fidye verilmesinin gerekmediği, çünkü bunların oruçla mükellef olmadıkları da böylece belirtilmiş olmaktadır.

Oruç tutmanız daha hayırlıdır:

Bu ifade de الَّذِينَ يُطِيقُونَ ifadesinin “oruca güç yetirenler” anlamında olduğunu desteklemektedir. Zira hem oruca güç yetiremeyenlerden bahsedip hem de tutmanız daha hayırlıdır demek saçmadır. Burada

⁵ Geniş kapsamlı bir araştırma için bkz: Bir Ayetin Başına Gelenler, Dr. Fatih Orum, Kitap ve Hikmet Dergisi, sayı: 21.

oruç tutmalarının daha iyi olacağı söylenenler ancak bir ruhsattan faydalanan kişiler olabilirler. Onlar da hemen öncesinde bahsedilen hasta veya yolcu olan kişilerdir. Bu kişilerin oruç tutmalarının kendileri için daha iyi olacağı dile getirilmektedir.

Bakara Suresi 185. Ayet

شَهْرَ رَمَضَانَ الَّذِي أُنزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ هُدًى لِّلنَّاسِ وَبَيِّنَاتٍ مِّنَ الْهُدَىٰ وَالْفُرْقَانِ ۚ فَمَن شَهِدَ مِنْكُمُ الشَّهْرَ فَلْيَصُمْهُ ۖ وَمَن كَانَ مَرِيضًا أَوْ عَلَىٰ سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِّنْ أَيَّامٍ أُخَرَ ۗ يُرِيدُ اللَّهُ بِكُمُ الْيُسْرَ وَلَا يُرِيدُ بِكُمُ الْعُسْرَ وَلِتُكْمِلُوا الْعِدَّةَ وَلِتُكَبِّرُوا اللَّهَ عَلَىٰ مَا هَدَيْتُمْ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ

“(O günler) İnsanlığa rehber olan ve rehberin açıklayıcı ayetlerinden oluşan Kur'an'ın, o Furkan'ın indirildiği Ramazan ayıdır. Sizden kim o ayı yaşarsa onu oruçlu geçirsin. Kim de hasta yahut yolculuk halinde olursa, o günlerin sayısı kadar diğer günlerde oruç tutsun. Allah sizin için kolaylık ister, zorluk istemez. Ayrıca sayıyı tamamlamanızı ve sizi doğru yola yönelttiği için Allah'ı tekbir etmenizi ister; ki böylece görevinizi yerine getirmiş olasınız.” (Bakara 2/185)

O günler Ramazan Ayıdır:

184. ayetin başında yer alan “sayılı günler”in Ramazan ayının günleri olduğu bu ifadeyle ortaya konmaktadır. Böylece الصيام es'siyâm ifadesiyle belirtilen bu ibadetin Ramazan ayının günlerinde yerine getirildiği belirtilmiş olmaktadır. Ramazan Kamerî takvimin aylarından biri olduğuna göre orucun ne zaman başlayacağı ve ne zaman biteceği belirlenmiş olur. Bu ayın hangi mevsime geldiğinin hiçbir önemi yoktur. Önemli olan Ramazan ayı ile birlikte orucun başlaması ve yine bu ayın bitimiyle bitmesidir. Kamerî takvimin diğer ayları gibi hilal ile başlar hilal ile biter. Bu da güneş

takviminin belli bir ayına ya da mevsimine sabitlenemeyeceğini, ertelenemeyeceğini ve zamanının hiçbir şekilde değiştirilemeyeceğini gösterir.

Onu oruçlu geçirsin:

Oruçlu olunması gereken sayılı günlerin Ramazan ayında olduğu söylendikten sonra “sizden kim o ay yaşarsa onu oruçlu geçirsin” ifadesiyle ayın tamamının oruçlu geçirilmesi gerektiği bildirilmektedir. Diğer bir deyişle oruç ibadeti ancak Ramazan ayının tamamı oruçlu geçirilirse yerine getirilmiş olur. Bu da hiçbir bahane ve gerekçeyle Ramazan’ın bir gününün bile oruçsuz geçirilemeyeceğini gösterir. Ayın tamamında oruç tutulmadığı takdirde önceki ümmetler gibi bize de farz kılındığı bildirilen “o oruç” (الصيام) ibadeti yerine getirilmiş olmaz. Bunu vurgulamak için bu ifadenin devamında, orucu Ramazan’dan sonra ya bırakabilme ruhsatı verilmiş olan o iki sınıf bir kez daha tekrar edilmektedir: hasta veya yolcu.

Allah sayıyı tamamlanızı ve O’nu tekbir etmenizi ister:

Hasta ve yolculara verilen sonradan tutma ruhsatı, oruçlu geçirilecek günlerin sayısını tamamlamanın ne kadar önemli olduğunu göstermektedir. Bu ayetteki “Allah sayıyı tamamlamanızı ister” ifadesi de bunu teyid eder. Sayının tamamlanması Ramazan’ın sonuna kadar oruçlu olunması gerektiğini de belirtmektedir. Ramazan sonunda sayı tamamlandığında Allah’ın bir diğer isteğinin “tekbir” olması bayram namazlarının neden kılındığı sorusuna cevap teşkil etmektedir.

Bakara Suresi 187. Ayet

أَحَلَّ لَكُمْ لَيْلَةَ الصَّيَامِ الرَّفَثُ إِلَى نِسَائِكُمْ هُنَّ لِبَاسٍ لَكُمْ وَأَنْتُمْ لِبَاسٍ لَهُنَّ عَلِمَ اللَّهُ أَنَّكُمْ كُنْتُمْ تَخْتَانُونَ أَنْفُسَكُمْ فَتَابَ عَلَيْكُمْ وَعَفَا عَنْكُمْ فَالْآنَ بَاشِرُوهُنَّ وَأَبْتَغُوا مَا

كَتَبَ اللَّهُ لَكُمْ وَكُلُوا وَاشْرَبُوا حَتَّى يَبَيِّنَ لَكُمْ الْخَيْطُ الْأَبْيَضُ مِنَ الْخَيْطِ الْأَسْوَدِ مِنَ الْفَجْرِ ثُمَّ أَتُوا الصَّيَامَ إِلَى اللَّيْلِ وَلَا تُبَشِّرُوهُنَّ وَأَنْتُمْ عَاكِفُونَ فِي الْمَسْجِدِ تِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ فَلَا تَقْرُبُوهَا كَذَلِكَ يَبَيِّنُ اللَّهُ ءَايَاتِهِ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ

“Oruç gecelerinde kadınlarınıza yaklaşmanız size helal kılındı. Onlar sizin için bir elbise, siz de onlar için bir elbisesiniz. Allah kendinize ihanet ettiğinizi bildi de tevbenizi kabul etti ve sizi affetti. Artık onlarla birleşebilirsiniz. Allah’ın sizin için yazacağını isteyin. Fecrin olduğu tarafta, ak çizgi kara çizgiden size göre tam seçilinceye kadar yiyin, için. Sonra orucu geceye kadar tamamlayın. Mescitlerde itikâf halinde iken kadınlarınızla birleşmeyin. Bunlar Allah’ın sınırlarıdır, bunlara yaklaşmayın. Allah âyetlerini insanlara böyle açıklar ki kendilerini yanlışlardan korusunlar.” (Bakara 2/187)

Oruç gecelerinde:

Oruç ibadetinin tüm ayı kapsayan bir ibadet olduğunun bir başka delili de bu ifadedir. Oruç tuttuğunuz günlerin gecelerinde değil, “o orucun (الصيام) gecelerinde” ifadesi kullanılmaktadır. Zira oruç tutulan günlerin gecelerinde densesydi, bu ifadeden Ramazan ayında orucun tutulmayabileceği geceler olduğu anlamı da çıkarılırdı.

Helal kılındı:

Bu ifade önceki ümmetlerdeki gibi bize de farz kılınan oruç ibadetinin birtakım hükümlerinde değişiklik yapıldığını göstermektedir. Ayetin devamından, bu değişikliğin oruç gecelerinde eşlerle ilişkinin serbest olması ve oruca başlama süresinin imsak vaktine kadar uzatılması olduğu anlaşılır. Ayetteki “Allah kendinize ihanet ettiğinizi bildi de tevbenizi kabul etti ve sizi affetti” ifadesi ve “artık onlarla birleşebilirsiniz” cümlesindeki “artık” ifadesi de bir değişiklik yapıldığının net göstergeleridir. Bu durum, Kur’an’ın kendi içindeki nesh’e en güzel örneklerden biridir.

Fecrin olduğu tarafta, ak çizgi kara çizgiden:

Fecr ifadesinden bahsedilmesi, ak çizgi ve kara çizginin bir doğa olayı olduğunu göstermektedir. Fecr, güneş ufkun altında belli bir açıdayken doğu ufkunda oluşan kızılıktır. İsrâ Suresi'nin 78. ayetinde fecrin toplanmasından (قرآن الفجر) bahsedilerek bu vaktin sabah namazının vakti olduğu bildirilmektedir.⁶ İşte o fecrin olduğu tarafta ufukta görülen görüntü de ak çizgi ve kara çizginin fecr kızılığı ile birbirinden ayrılmasıdır. Ufukta her gün güneş doğmadan belli bir süre öncesinde görülen bu olay gerçekleşir. Ufka bakan herkes tarafından çıplak gözle rahatlıkla gözlemlenebilir. Ayette bu vakte kadar yiyin için denildiği için oruca bu vakitte başlanır ve bu yüzden de “tutmak” anlamına gelen “imsak” kelimesi bu vaktin ismi olmuştur.

Size göre tam seçilinceye kadar:

Ayette doğu ufkunda oluşan görüntü tarif edildikten sonra “size göre tam ortaya çıkıncaya kadar” ifadesinin kullanılması, bu görüntünün herkes tarafından görülebildiğini gösterir. Bu da imsak vaktinin, kişi

veya kurumların dayattığı vakit olmayabileceğini, bunun test edilmesini ve eğer ufukta bu görüntü henüz oluşmamışsa yeme içmeye bu görüntü oluşuncaya kadar devam edilebileceğini gösterir. Nitekim günümüzde Diyanet İşleri Başkanlığının ilan ettiği imsak vakitleri bu ayette tarif edilen vakte uymamakta, DİB'nin imsak vaktinde, hiçbir yerde ak çizgi ve kara çizginin görülemeyeceği kolayca tespit edilebilmektedir. Ayrıca sabah namazı da bu vakitte girdiği için bu vakitten önce, yani DİB'nin ilan ettiği imsak vaktinde kılınacak bir namazın sabah namazı olması mümkün değildir. Ayetteki “size göre” ifadesi her müminin bu konuda sorumlu olduğunu, yanlış zamanda kılındığı için yerine getirilmemiş bir farz namazın sorumluluğunun, başkalarının üzerine atılmayacağını göstermektedir.

Yiyin, için!:

Ayette oruç gecelerinde imsak vaktine kadar yiyilip içilebileceğinin söylenmesi, yemek ve içmek olarak tanımlanmayan bir eylemin orucu bozabilecek bir eylem olamayacağını göstermektedir. Diğer bir deyişle oruçluken yapılamayacak şeyler, karı-koca ilişkisi ve yeme, içme diye adlandırılacak eylemlerdir.

⁶ Detaylı bilgi için; Kur'an'da Namaz Vakitleri, Prof. Dr. Abdulaziz Bayındır, <https://www.suleymaniyevakfi.org/kuran-arastirmalari/kuranda-namaz-vakitleri.html>

Orucu geceye kadar tamamlayın:

Dilimizde ve birçok dilde olduğu gibi Arapçada da gece, güneşin batmasıyla başlayıp, doğmasıyla biten zaman dilimine verilen isimdir. Bunun dışındaki akşam, seher v.s. gibi isimlendirmeler gecenin farklı bölümlerine verilen özel isimlerdir. Dolayısıyla “geceye kadar tamamlayın” ifadesi güneşin batmasıyla birlikte orucun açılma vaktinin geldiğini gösterir.

Mescitlerde itikâf halinde iken kadınlarınızla birleşmeyin:

İtikâf ibadet maksadıyla günlük hayatı bırakıp mescide kapanmak, ibadet maksadıyla durmak demek-

tir. Nitekim Nebimizin hayatı boyunca Ramazan ayının son on gününü itikâfta geçirdiği bilinmektedir. Fecr Suresinde yemin edilen o “on gece”, içerisinde Kur’an’ın indirilmeye başlandığı Kadir gecesinin de bulunduğu Ramazan ayının son gecesi olmalıdır. İtikâfta geceleri de eşlerle ilişkinin yasak olduğu bu ifadelerle ortaya konmaktadır.

Bunlar Allah’ın sınırlarıdır, bunlara yaklaşmayın:

183. ayetten başlayarak bu ayetin sonuna kadar, oruç ibadeti ile ilgili her bir detay bizzat Rabbimiz tarafından ortaya konmuştur. Bu ibadetle ilgili anlatılan tüm bu hükümler için “Allah’ın sınırları” denmesi, insan-

ların bu sınırları aşmaya yelteneceğini gösterir. Oysa Rabbimiz, değil aşılması, yaklaşılmasını bile yasaklamıştır. Bu da bu ibadeti yerine getirirken dikkatli olmak, oruçlu olunan her an aslında ibadet halinde olduğunu unutmamak gerektiğini göstermektedir.

Sonuç: Çiğnenmesi Orucu Bozan Şeyler

Rabbimizin bu kadar detaylı bir biçimde anlattığı bir ibadetle ilgili olarak Allah'ın sınırları ifadesini kullanması ve o sınırlara yaklaşılmamasını emretmesi, çiğnenmesi orucu bozan şeyleri de gözler önüne sermektedir. Buna göre çiğnenmesi orucu bozan şeyler bu ayetlerde ortaya konan Allah'ın sınırlarıdır. Bu sınırlara yaklaşmama emri, onları çiğnememek için uyulması gereken bir emirdir. Buna rağmen bu sınırların pek çoğu çiğnenmiş ve çiğnenmeye de devam etmektedir:

- Rabbimiz “o oruç الصيام ” dediği, “sayılı günler”den bahsettiği, “Ramazan ayında” diye devam ettiği, “kim o aya şahit olursa oruçlu geçsin” diyerek de açık kapı bırakmadığı halde, hocalar Kamerî takvimin bir ayı olan Ramazan ayını güneş takvimine göre sabitlemeyi gündeme getirerek Allah'ın sınırlarına yaklaşmaya teşebbüs etmişlerdir.
- Rabbimiz açıkça “oruca güç yetirenler bir çaresizi doyuracak kadar fidye versinler” buyurduğu halde, ayeti “güç yetiremeyenler tutmayabilir, tutmadıkları gün sayısınca da fidye verirler” şekline soğanlar Allah'ın sınırını aşmış, çiğnemişlerdir.
- Rabbimiz sadece hasta ve yolcuya Ramazan sonrası tutmaları şartı ve Ramazan'da tutsalar daha iyi olacağı kaydıyla ruhsat verdiği halde, ağır işte çalışan birçok meslek grubuna, sınavı olana, maçı olana ve hastanelerde virüslü hastalarla uğraşan doktorlara ve daha bir çoğuna

tutmayabilecekleri ruhsatını verenler Allah'ın sınırlarını hiçe sayarak çiğnemişlerdir.

- Rabbimiz imsak vaktini ayrıntılı bir şekilde tarif ettiği halde gecenin zifir karanlığında insanları oruca başlatanlar ve onlara uyup o saatte oruca başlayanlar Allah'ın sınırlarını çiğnemekle kalmamış üzerinde tepinme aşamasına geçmişlerdir.
- Yine aynı vakitte insanlara sabah namazı kıldırırlar, o vakitte Allah'ın emrine değil, devlet kurumlarının sözlerine uyarak sabah namazı kılanlar Allah'ın sınırlarını çiğnemeyi bitirmiş, tükürmeye başlamışlardır.
- Kur'an'ın hiçbir yerinde, Nebimizin hiçbir uygulamasında bulunmayan ancak neredeyse farz namazdan bile daha özenle kılınan teravihi, uydurma olduğunu bile bile uygulayan ve uygulatanlar Allah'ın sınırlarını delik deşik etmişlerdir.
- Ramazan gelince Kur'an'ı hatırlayan ama onu da yanlış hatırlayıp yüzlerce hatim indirenler, Allah'ın sınırları ile ilgili ayetleri bir ayda yüzlerce kere okuduğu halde bir kere bile anlamadıkları için çiğnemeye devam etmektedirler.
- Allah'ın Dini ile ilgili bilgileri sıfırın altında olduğu için Ramazan gelince kurtarıcı peşinde koşarak türbe türbe dolaşanlar, Allah'ın tüm emirlerini ayaklar altına almış, çiğnemişlerdir.

Bu sebeple Müslümanların asıl yapmaları gereken şey, gündemlerini “sakız çiğnemek orucu bozar mı?” seviyesinden, “Allah'ın sınırlarını çiğnemek sadece orucu değil ahiretle ilgili tüm beklentileri bozar” seviyesine taşımak olmalıdır. Bu da sadece Allah'ın Kitabını öğrenerek yaşamaları ile mümkündür.

Allah hepimize, Kitabını en iyi şekilde anlayarak geçireceğimiz huzurlu ve sağlıklı bir Ramazan nasip etsin.